

VÕ THỊ SÁU - NGƯỜI CON GÁI HUYỀN THOẠI ĐẤT ĐỎ

1. Tiểu sử

Võ Thị Sáu sinh năm 1933, là con ông Võ Văn Hợi và bà Nguyễn Thị Đậu.

Chân dung Võ Thị Sáu

Nguyên quán, trên bia mộ chỉ ghi tại huyện Đất Đỏ, tỉnh Bà Rịa – Vũng Tàu.

Bản đồ hành chính tỉnh Bà rịa – Vũng tàu

Một góc của thị trấn Đất Đỏ

Nhiều tài liệu ghi nguyên quán của cô tại xã Phước Thọ (thuộc tổng Phước Hưng Hạ), tỉnh Bà Rịa, nay thuộc thị trấn Đất Đỏ, huyện Đất Đỏ, tỉnh Bà Rịa – Vũng Tàu. Một số tài liệu khác ghi nguyên quán của cô tại xã Long Mỹ (thuộc tổng Phước Hưng Thượng), tỉnh Bà Rịa, nay thuộc Long Mỹ, Đất Đỏ, Bà Rịa – Vũng Tàu.

Sinh ra trong một gia đình nghèo, cha làm nghề đánh xe ngựa chở khách thuê đi Long Điền, Phước Hải.

Huyện Long Điền tỉnh Bà rịa-Vũng tàu

Thị trấn Phước Hải tỉnh Bà rịa-Vũng tàu

Mẹ buôn bán bún bì chả tại chợ Đất Đỏ

Món bún bì chả

Từ nhỏ, cô phải phụ giúp cha mẹ để sinh kế. Năm cô lên 4 tuổi, gia đình cô đã thuê một căn nhà thuộc dãy phố chợ do làng xây dựng để cho thuê mượn. Căn nhà này nay thuộc thị trấn Đất Đỏ, được Nhà nước Việt Nam cho phục dựng để làm nhà lưu niệm về cô.

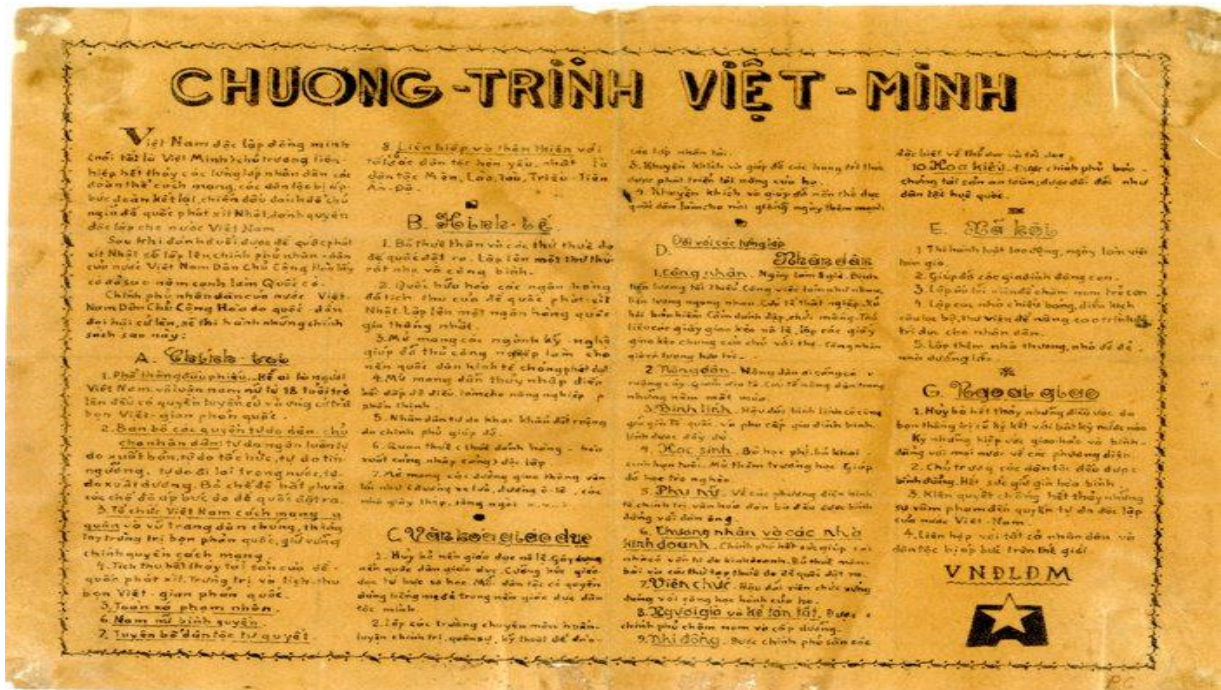
Nơi bán bún bì chả gia đình Võ Thị Sáu nay thuộc nhà lưu niệm nữ anh hùng liệt sĩ Võ Thị Sáu

2. Tham gia kháng chiến

Sau khi quân Pháp tái chiếm vùng Đất Đỏ vào cuối năm 1945, các anh trai của cô đã thoát ly gia đình, hoạt động kháng chiến cho phong trào Việt Minh. Cô đã bỏ dở việc học, ở nhà giúp mẹ cha kiếm sống và bí mật tiếp tế cho các anh, vốn công tác trong Chi đội Giải phóng quân của tỉnh Bà Rịa.

Kháng chiến chống pháp nhân dân Bà Rịa – Vũng tàu

Chương trình Việt Minh

Năm 1946, cô theo anh trai là Võ Văn Me vào khu kháng chiến, và trở thành liên lạc viên của Đội Công an xung phong Đất Đỏ. Năm 1947, cô chính thức trở thành đội viên Công an xung phong Đất Đỏ khi mới 14 tuổi. Từ đó, cô tham gia nhiều trận tập kích bằng lựu đạn, ám sát các sĩ quan Pháp và Việt gian cộng tác với quân Pháp. Đặc biệt là trận tập kích bằng lựu đạn tại lễ kỷ niệm Quốc khánh Pháp ngày 14 tháng 7 năm 1949 tại Đất Đỏ, gây được tiếng vang trong vùng.

Võ Thị Sáu đội viên Công an xung phong Đất Đỏ lúc 14 tuổi

Võ Thị Sáu tham gia cách mạng từ nhỏ

3. Bị bắt và án tử hình

Vào tháng 12 năm 1949, trong một chuyến công tác tại Đất Đỏ, cô đã bị quân Pháp bắt được. Một số tài liệu khác ghi cô bị bắt vào tháng 2 năm 1950, sau khi cô và đồng đội dùng lựu đạn tập kích giết chết Cả Suốt và Cả Day, là hương chức người Việt cộng tác đắc lực với quân Pháp, ở ngay phiên chợ Tết Canh Dần tại chợ Đất Đỏ.

Võ Thị Sáu bị Pháp bắt năm 1949 (hình vẽ minh họa)

Sau khi bị bắt, cô lần lượt bị đưa đi thẩm vấn và giam giữ tại các nhà tù Đất Đỏ, khám đường Bà Rịa và khám Chí Hòa. Tháng 4 năm 1950, tòa án binh của quân đội Pháp đã đưa cô ra xét xử với tội danh làm chết một sĩ quan Pháp và 23 người Việt cộng tác với Pháp.

*Khâm Chí Hòa nơi giam giữ Võ Thị Sáu
là một nhà tù tại số 324 đường Hòa Hưng, phường 13, quận 10, Thành phố Hồ Chí Minh*

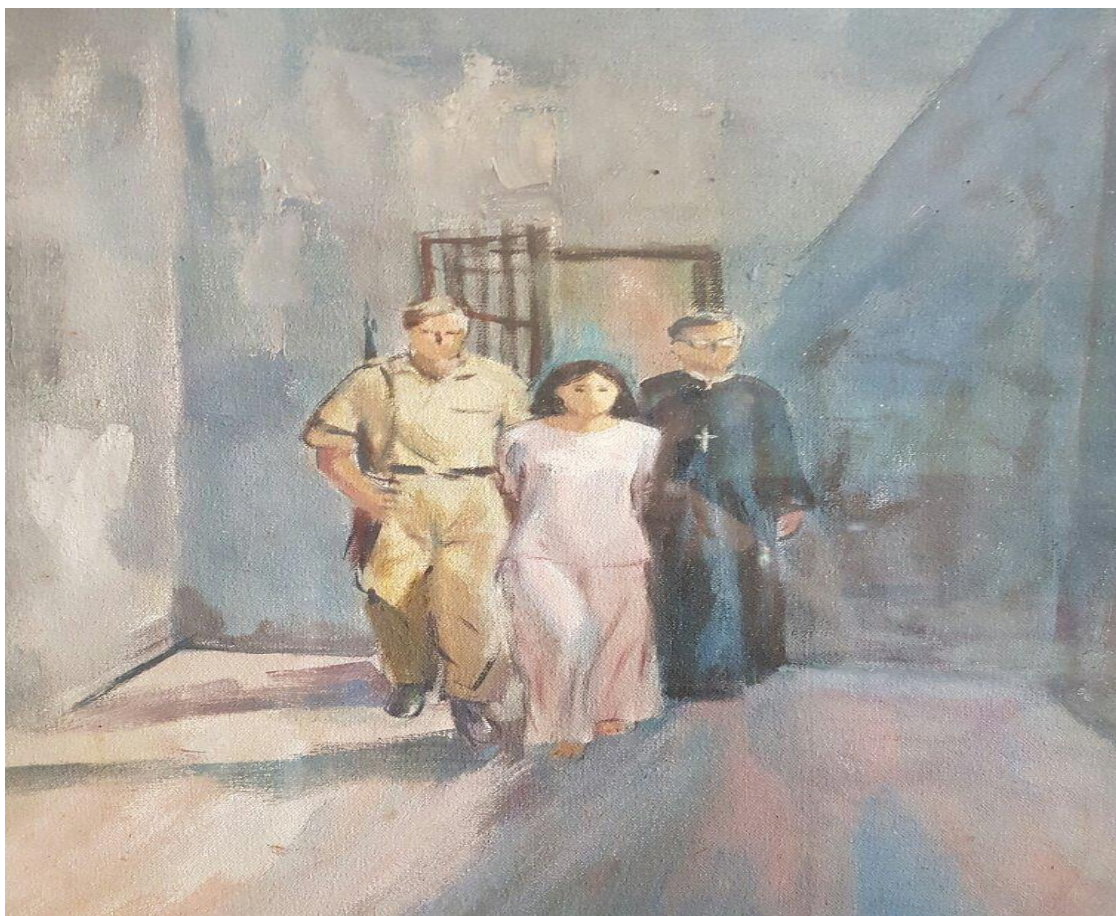
Hình ảnh xét xử Võ Thị Sáu (hình ảnh phim tư liệu)

Vào thời điểm xử án, cô chưa tròn 18 tuổi, vì vậy các luật sư bảo vệ cô căn cứ vào điểm này để tranh biện nhằm đưa cô thoát khỏi án tử hình. Mặc dù vậy, tòa án binh Pháp vẫn tuyên án tử hình cô. Bản án này đã gây chấn động dư luận, gây ra sự phản đối mạnh mẽ cả tại Việt Nam và ngay tại nước Pháp. Chính vì vậy, chính quyền quân sự Pháp không thể công khai thi hành bản án. Cô tiếp tục bị giam cầm tại khám Chí Hòa cho đến tận giữa tháng 1 năm 1952 thì bị chính quyền quân sự Pháp chuyển ra Côn Đảo để bí mật thi hành án tử hình khi cô đã được 19 tuổi.

Câu nói bất hủ của Võ Thị Sáu khi Pháo tuyên án (hình ảnh minh họa)

Rạng sáng ngày 23 tháng 1 năm 1952, lúc khoảng 5 giờ, cô bị đưa đến văn phòng giám thị trường đặt trước sân Banh I để làm lễ rửa tội. Đến 7 giờ sáng, cô bị đưa đến sân Banh III phụ và bị xử bắn tại đây. Thi hài của cô được đưa ra Hàng Dương và được chôn tại huyết đào sẵn. Trong "Sổ giám sát tử vong 1947–1954" còn lưu tại Côn Đảo, có dòng chữ ghi bằng tiếng Pháp: "*Le 23 Janvier 1952: 195 G.267 Võ Thị Sáu dite CAM mort 23/1/1952 7h P.Condor Par balles...*" (Tù nhân số G 267 Võ Thị Sáu bị xử bắn vào ngày 23/1/1952).

Tranh vẽ Võ Thị Sáu được dẫn ra sân để rửa tội trước khi hành quyết

Hình ảnh hiên ngang trước khi bị hành quyết của Võ Thị Sáu (hình ảnh từ phim tư liệu)

Phần mộ của Võ Thị Sáu tại Côn Đảo

4. Tưởng niệm

Sau khi cô hy sinh chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã công nhận cô là liệt sĩ. Năm 1993, cô được Nhà nước Việt Nam truy tặng danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân.

Năm 1995, Hãng phim Truyền hình Thành phố Hồ Chí Minh trình chiếu bộ phim Như một huyền thoại tái hiện cuộc đời Võ Thị Sáu.

Khu mộ của Võ Thị Sáu tại Nghĩa trang Hàng Dương Côn Đảo được tôn tạo nhiều lần và trở thành một trong những điểm tham quan nổi tiếng nhất tại Côn Đảo. Do ảnh hưởng từ các giai thoại hiển linh của cô, nhà lưu niệm Võ Thị Sáu luôn đầy ắp các vật phẩm phụng cúng từ nhiều nơi. Thậm chí, có hẳn cả một chương trình viếng mộ Võ Thị Sáu tại Hàng Dương vào lúc nửa đêm với rất nhiều người tham dự.

Nghĩa trang Hàng Dương

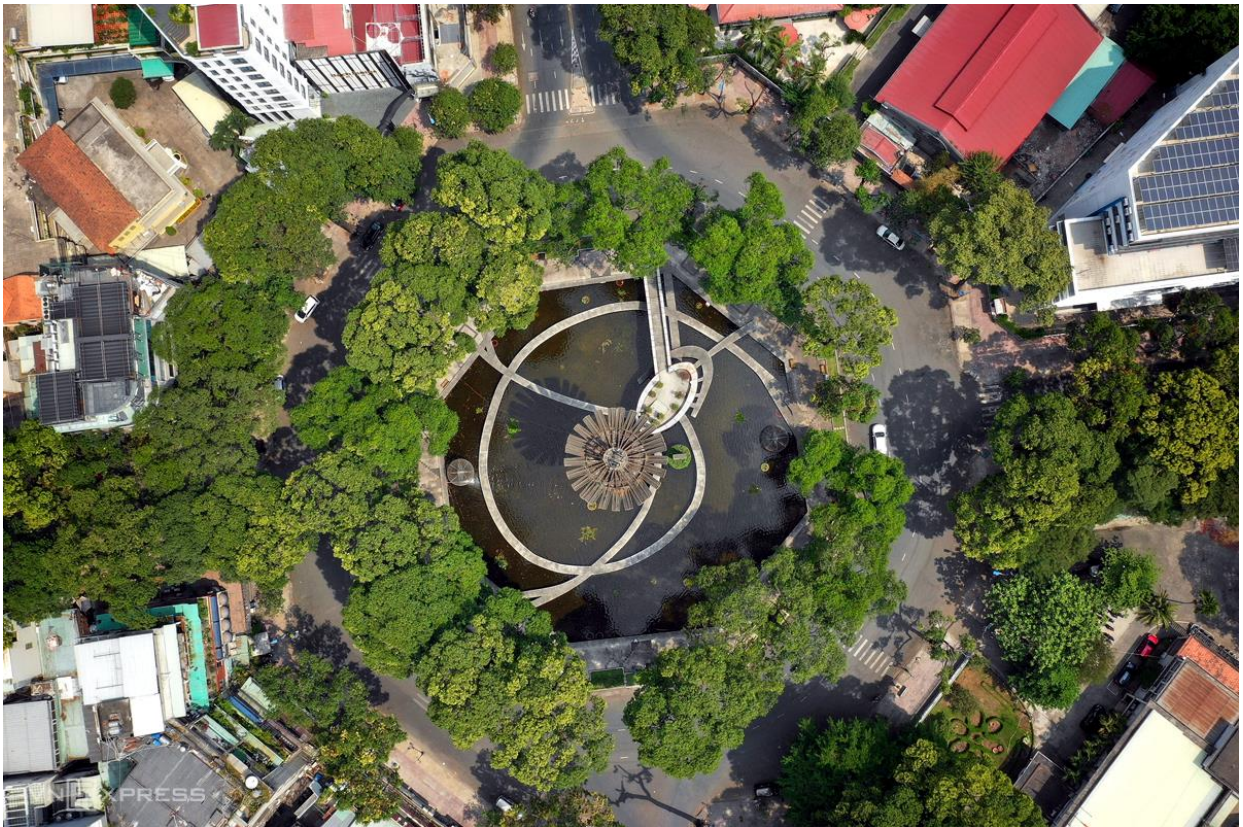

Viếng thăm mộ Võ Thị Sáu tại Côn Đảo

Ngôi nhà mà gia đình cô thuê ở cuối thập niên 1930 đầu thập niên 1940, đã được Nhà nước Việt Nam mua lại đầu thập niên 1980, trùng tu lại nguyên trạng ban đầu và công nhận là di tích cấp quốc gia theo Quyết định số 15/QĐ-BT ngày 27 tháng 1 năm 1986.

Tại nhiều địa phương ở Việt Nam, tên Võ Thị Sáu được đặt cho những con đường tại các đô thị cũng như nhiều trường học.

Đầu năm 2021, Thành phố Hồ Chí Minh tiến hành sắp xếp lại một số phường trên địa bàn thành phố. Theo đó, Phường 6, Phường 7 và Phường 8 tại Quận 3 được sáp nhập thành một phường, phường mới được đặt tên là phường Võ Thị Sáu.

Phường Võ Thị Sáu Quận 3 Thành Phố Hồ Chí Minh

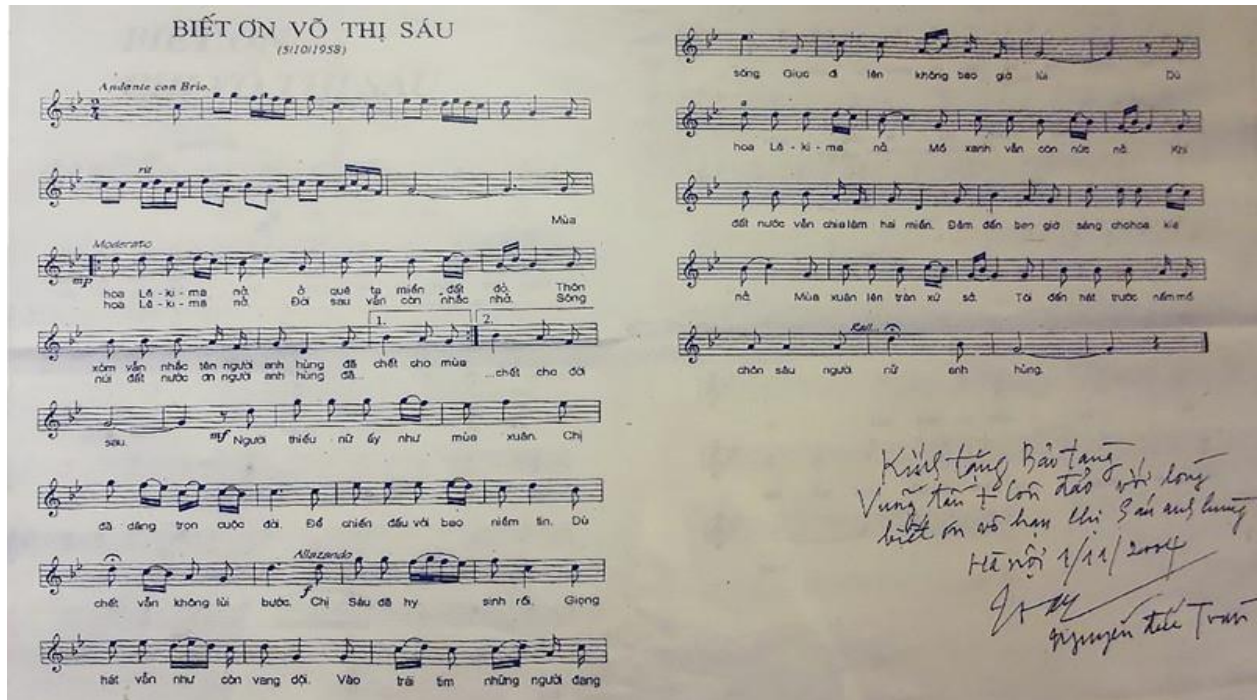

Trường THPT Võ Thị Sáu thị trấn Đất Đỏ tỉnh Bà Rịa-Vũng tàu

Công viên đài tưởng niệm Võ Thị Sáu tỉnh Bà Rịa-Vũng tàu

Hình tượng Võ Thị Sáu cũng được đưa vào bài hát Biết ơn Võ Thị Sáu của nhạc sĩ Nguyễn Đức Toàn năm 1958. Bộ phim "Người con gái đất đỏ" được trình chiếu năm 1996 tại Việt Nam, được dựa trên những thông tin lịch sử về Võ Thị Sáu. Diễn viên đóng vai Võ Thị Sáu là ca sĩ Thanh Thúy, người được cho là đã thể hiện rất thành công hình tượng nhân vật Võ Thị Sáu.

Bài hát “Biết ơn Võ Thị Sáu” của nhạc sĩ Nguyễn Đức Toàn

Hình ảnh trong bộ phim "Người con gái đất đỏ"